

KESKKONNAAMET

Kaitseministeerium
info@kaitseministeerium.ee

Teie 07.06.2026 nr 12-1/26/143

Meie 24.07.2026 nr 6-5/26/8341-8

Kaitsetööstuspargi riigi eriplaneering ja keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruanne

Teavitasite kaitsetööstuspargi riigi eriplaneeringu (REP) ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) esimese etapi aruande avalikust väljapanekust Piirsalu ja Aidu alade osas.

Keskkonnaamet kooskõlastas 29.05.2026 kirjaga nr 6-5/26/8341-3 kaitsetööstuspargi REP-i ja KSH esimese etapi aruande eelnõud Piirsalu ja Aidu alade osas tingimusel, et materjale täiendatakse kirjas toodud märkuste alusel.

Oleme avalikustatud materjalid üle vaadanud ning leiame, et kaitsetööstuspargi REP-i ja KSH esimese etapi aruande eelnõu materjale on korrigeeritud. Palume üle vaadata ning parandada järgnev:

1. KSH esimese etapi aruande täienduse eelnõus¹ on toodud, et Piirsalu ja Aidu eelvalikuala heiteallikatest väljutavate saasteainete osas jäävad õhukvaliteedi tasemed väljaspool tootmisterritooriumi piiri allapoole 0,5 ÕPV või ÕSV vastavaid väärtuseid, välja arvatud Piirsalu eelvalikualal atsetooni osas, kus vastavaks väärtuseks on 0,98 ÕPV₂₄ (esitatud aruande lk 87).

KSH esimese etapi aruande täienduse eelnõu lisa 7 (täiendavalt koostatud) alaptk-s 2.2 esitatud Piirsalu ala saasteaine atsetoon 24 tunni keskmise hajumiskaardilt saab välja lugeda, et saasteaine maksimaalne kontsentratsioon tootmisterritooriumi piirist väljaspool jääb vahemikku 202-303 µg/m³. Kuna atsetooni sisaldus väljaspool tootmisterritooriumi piiri on väga lähedal õhukvaliteedi 24 tunni keskmisele piirväärtusele (0,98 ÕPV₂₄), siis teeme ettepaneku täiendada aruannet ja REP-i seletuskirja atsetooni kasutusega kaasneva ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks ja/või leevendamiseks rakendatavate meetmetega.

2. KSH esimese etapi aruande täienduse eelnõus (nt joonealune viide lk 25) on viidatud metsise kaitse tegevuskava eelnõule. Täpsuse huvides märgime, et tegevuskava on nüüdseks kinnitatud (Keskkonnaameti 06.07.2026 korraldusega nr 1-3/26/235).
3. KSH esimese etapi aruande täienduse eelnõu lisa 8 lk 9 on vastatud Keskkonnaameti 29.05.2026 kirja nr 6-5/26/8341-3 punktile 3. Muuhulgas on selgitatud, et: „Risti-Muru II karjääri KMH-s kavandatud kraavide sulgemise ja koosluste taastamise kompensatsioonimeede ei ole kaitsetööstuspargi arenduse puhul asjakohane ning seetõttu seda KTP KSH-s ei rakendata. Kavandatav tegevus ei mõjuta metsise elupaikade kvaliteeti kuivendusrežiimi muutmise kaudu väljaspool elupaigakaona arvestatavat ala ning elupaiga kvaliteedi osas säilib olemasolev olukord.

¹ „Kaitsetööstuspargi riigi eriplaneeringu mõjude hindamine, sh keskkonnamõju strateegiline hindamine. Esimese etapi aruande täiendus Piirsalu ja Aidu eelvalikualade osas. Eelnõu“ (OÜ Hendrikson & Ko, töö nr 24004951, 19.06.2026, Tallinn–Tartu).

Pargi rajamisega kaasnev elupaigakadu ning häiringust tulenev mõju väljaspool arendusala on kompenseeritav kaitsekorra muutmise ja/või uute kaitsealade moodustamise meetmega.“

Palume see üle vaadata. Märgime, et ilmselt on siiski põhjendatud veerežiimi taastamine vastavalt KSH esimese etapi aruande täienduse eelnõu lisale 2 (versioon aprill 2026), milles leiti, et tegelikult oleks vajalik veerežiimi taastada suuremas ulatuses, kui on toodud Risti-Muru II liivakarjääri leevendusmeetmetes. Liivakarjääri ala asub metsise põhimängust – Mustjärve raba mängust hoopis kaugemal kui kavandata kaitsetööstuspark, kuid veerežiimi taastamise eesmärk on parandada Mustjärve raba metsisemängu piirkonnas elupaiga kvaliteeti ja selle kaudu metsise seisundit ja sigimisedukust. Kui elupaiga kvaliteet on parem, siis on suurem tõenäosus, et metsis jääb oma põhimängu alale ka siis, kui kaitsetööstuspargi tõttu häiring suureneb ja elupaiga (sh põhimängu ala pindala) väheneb. Seega ei tohiks veerežiimi taastamine ära jääda ka siis, kui Risti-Muru II liivakarjääri arendus ei realiseeru. Vähemalt Kaitseministeeriumi valitsemisel oleval riigikaitsemaal (Kõuemarku katastriüksusel) tuleks sellisel juhul veerežiimi taastamine tagada kaitsetööstuspargi arendajal. Kuna kaitsetööstuspargi mõju metsisele on suur, siis ei saa väita, et veerežiimi taastamine Mustjärve raba mängu piirkonnas metsise elupaiga kvaliteedi parandamiseks ei ole selle arenduse puhul oluline.

Palume REP-i ja KSH materjalid üle vaadata. Seejuures tuleb arvestada, et ühe arenduse või selle loa menetluseraames ei ole saaseada tingimusi teiste arenduste ega teiste valdkondade lubade jaoks. Kuna eri arenduste elluviimise ajakava ja järjestus ei ole praegu täpsemalt teada, ei ole võimalik ette näha, milline arendus realiseerub esimesena või millised tegevused ajaliselt kattuvad. Vajadusel tuleks erinevatel arendajatel teha ka omavahelist koostööd.

4. KSH esimese etapi aruandetäienduse eelnõu lisa 3 tabeli 1 (prioriteedid 7 ja 8) puhul palume selguse huvides täpsustada, kas tabelis käsitletud kompensatsioonialad hõlmavad üksnes riigimaid (vt nt tabelis neljandat ja viiendat veergu). Märgime, et nimetatud piiranguvööndites paikneb kahe ala peale kokku 28,4 ha eramaid. KSH esimese etapi aruande täienduse eelnõu lk 8–9 kohaselt peavad kompensatsioonialad asuma riigimaadel. Märgime, et siinjuures tuleb lähtuda Kliimaministeeriumi 30.03.2026 kirjaga nr 8-2/26/1282 edastatud juhiseist „Kaitstavate alade moodustamine ja laiendamine eramaadele“ ehk kuna tegemist on II kategooria liigiga ja looduskaitseesadusest tulenev 50%-line alapõhine kaitse on metsisel tagatud, siis võib rangemat kaitset planeerida vaid riigimaale. Samuti palume üle kontrollida tabelis 1 (4. veerg) esitatud pindalad.
5. Piirsalu ala põhijoonis: Märgime, et põhjapoolsem võimalik pääsla asukoht ei ole hea, sest rikub veel looduslikus sängis kulgeva jõe osa. Juhul kui pääsla asukoha osas on veel valikuvõimalusi, soovitame eelistada lõunapoolsemat pääslat.

Ühtlasi märgime, et haljastuses soovitame võimalusel vältida liike, keda ei esine ümbritsevas looduskeskkonnas. Tööde käigus tuleks rakendada abinõusid, mis välistaks ka ehituse käigus võõrliikide, aga ka teeäärte prahitaimestiku sattumist alale.

6. REP-i seletuskirja täienduse eelnõu² ptk-s 5 (lk 47) on nimetatud järgmine tingimus: „Keskkonna- ja/või komplekslubade väljastamine“. Teeme ettepaneku selguse huvides seda täpsustada.

Põhiaruandes³ (alaptk 4.1.4 „Lõhkeainetehas“) on märgitud, et lõhkeainetehas on oma olemuselt keemiatehas, kuna selle põhitegevus hõlmab keemiliste ainete tootmist, segamist ja töötlemist, et valmistada lõhkeaineid (planeeritud mahuga kuni 600 t lõhkeainet RDX-i aastas). Kuna aruandes ei ole esitatud täpset tootmistehnoloogiat, siis juhime selguse huvides järgnevale: keskkonnakompleksluba on kohustuslik üksnes siis, kui tootmine toimub tööstuslikus ulatuses keemiliste või bioloogiliste meetodite abil (ehk toimub RDX-i keemiline süntees). Kui tegemist on paljalt ainete füüsilise kokku segamisega ilma keemilise reaktsioonita, siis ei ole kompleksluba vaja.

² „Kaitsetööstuspargi riigi eriplaneering Asukoha eelvaliku täiendus Piirsalu ja Aidu eelvalikualade osas. Eelnõu“ (OÜ Hendrikson & Ko, töö nr 24004951, 19.06.2026 Tallinn–Tartu).

³ „Kaitsetööstuspargi riigi eriplaneering ja mõjude hindamine, sh keskkonnamõju strateegiline hindamine. Asukoha eelvalik ja mõjude hindamise sh keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruanne“ (Töö nr 24004951, versioon 14.08.2025, Tallinn–Tartu 2025)

Samuti selguse huvides märgime, et kui käitisel on kompleksloa kohustus, siis keskkonnaluba ei taotleta. Kui kompleksluba ei ole vajalik, antakse vajadusel keskkonnaluba. Seetõttu palume väljendit „keskkonna- ja/või kompleksluba“ korrigeerida (õige oleks: „keskkonna- või kompleksluba“).

7. Kompleksloal on oluline osa pinnase ja põhjavee kaitse tagamisel. Alal esineb jääkreostust (nt KSH esimese etapi aruande täienduse eelnõu alaptk 1.1.9), KSH esimese etapi aruande täienduse eelnõu alaptk-s 2.2.9.3 on toodud, et: „Piirsalu pargi ala on kogu ulatuses jääkreostusobjektina registreeritud, on vajalik pinnaseproovide võtmine enne ehitustegevuse algust. Uuringu tulemused on aluseks reostuse likvideerimistööde kavandamisele. Ohtlike ainete sisalduse piirväärtuste ületamisel (pinnas, põhjavesi, tööstusmaa) on vajalik pinnase ja põhjavee saneerimine.“ Samuti on võimalik väiksemas koguses heitvett immutada pinnasesse (KSH esimese etapi aruande täienduse eelnõu alaptk 1.2.6).

Kompleksloa taotlusega tuleb esitada lähteolukorra aruanne, mille eesmärk on kaardistada (vajadusel teha täiendavad uuringud) asukoha pinnase ja põhjavee seisund enne tehase rajamist. Enne territooriumi hoonete, teede ja platsidega väljaehitamist kaardistada olemasolev jääkreostus, see vajaduse korral likvideerida, analüüsida, millistes asukohtades ja millised ohtlikud ained võivad keskkonda sattuda (suunamisel, hoiustamisel, transpordil, käitlemisel, sadestumisel vms) kas tavapärase tegevuse või avariilukorra korral, ning võtta nendes asukohtades asjaomaste ainete osas proovid. Pärast hoonete, teede ja platside rajamist on selliste proovide võtmine juba keeruline. Kaardistamine on oluline selleks, et kui tehas kunagi suletakse, tuleb tõendada, et tegevuse tagajärjel ei ole keskkonna seisund halvenenud võrreldes tehase rajamise eelse olukorraga. Kui keskkonnaseisund on halvenenud, tuleb see likvideerida ja olukord taastada.

Palume vastavad tingimused lisada REP-i seletuskirja täienduse eelnõusse. Märgime, et KSH esimese etapi aruande täienduse eelnõu lk 59 nimetatud meede ei ole ka REP-i seletuskirja täienduse eelnõus selgelt kajastatud.

8. REP-i seletuskirja täienduse eelnõus ja KSH esimese etapi aruande täienduse eelnõus on viidatud erinevatele PVT dokumentidele. Palume üle vaadata, kuna rakenduda võivad erinevad, sh valdkondade ülesed PVT dokumendid⁴, millega tuleb arvestada.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Helen Manguse

juhataja

keskkonnakorralduse büroo

Irma Pakkonen 5683 1311 (keskkonnakorraldus), irma.pakkonen@keskkonnaamet.ee

Rita Miller 5301 1496 (loodushoid), rita.miller@keskkonnaamet.ee

Ljudmila Bogdanova 525 0480 (vesi), ljudmila.bogdanova@keskkonnaamet.ee

Mirjam Vaan 5386 4098 (looduskaitse planeerimine), mirjam.vaan@keskkonnaamet.ee

---

⁴ Nt [Production of Speciality Inorganic Chemicals](#); [Common Waste Water and Waste Gas Treatment/Management Systems in the Chemical Sector](#)

[Common Waste Gas Management and Treatment Systems in the Chemical Sector](#)

[Economics and Cross-media Effects](#) (just uue tehase loomisel)

[Emissions from Storage](#) (hoidlatest, mahutitest pärineva heite jaoks)

[Energy Efficiency](#) (energia efektiivsuse kohta)

[Industrial Cooling Systems](#) (kui kasutatakse jahutusseadmeid)

[Monitoring of Emissions to Air and Water from IED Installations](#) (seirete kohta)